

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

LEADER dabarties aktualijos ir paramos perspektyvos 2014–2020 m.

**Žemės ūkio ministerijos
Kaimo plėtros departamentas
2014 m. vasario 19 d.**

Pranešimo turinys:

- I. LEADER pasiekimai 2007–2013 m.;**
- II. Parama 2014–2020 m;**
- III. Paramos VPS skaičiavimo metodika ir remiama veikla.**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Nuotr. Ukmergės VVG (Šiaurės Europos-Baltijos šalių tarptautinio LEADER bendradarbiavimo projektų konkurso laureatas – Ukmergės VVG projektas „Jaunimas jaunimui“)

I. LEADER pasiekimai 2007–2013 m.

LEADER pasiekimai 2007–2013 m.

(2014-02-01 duomenys)

- **51** VVG vietos plėtros strategija;
- **99 %** kaimo vietovių;
- **3219** vietos projektai;
- **144** nauji verslai;
- **205** darbo vietos (iš jų 17 jaunimo);
- **156** jaunimo projektai;

- **583** bendruomenių centrai;
- **548** viešosios erdvės;
- **57** bendradarbiavimo projektai (34 tarptautiniai);
- **3122** mokomieji, informaciniai renginiai;
- **130** renginių užsienyje.

KAIMO BENDRUOMENIŲ VAIDMUO VVG

Kaimo bendruomenė:

- vietos žmonių „balsas“, veidas „barometras“;
- lygiavertė partnerė;
- praktikė;
- tradicijų ir papročių puoselėtoja;
- idėjų bankas;
- pokyčių kaime „variklis“ ir „vairas“ .

BE KAIMO BENDRUOMENIŲ NEĮMANOMA VVG VEIKLA!

Ką kaimo bendruomenė su VVG gali atlikti dabar?

1. VVG teritorijos soc.-ek.
situacijos analizę;
2. **SSGG;**
3. **Identifikuoti ir
prioritetizuoti VVG**
teritorijos gyventojų (kaimo
bendruomenių, vietos
verslininkų, jaunimo)
poreikius

**SĄSAJA,
AIŠKI
LOGINĖ
SEKA!!!**

LIUVOS RESPUBLIKOS
ZEMES UKIO MINISTERIJA

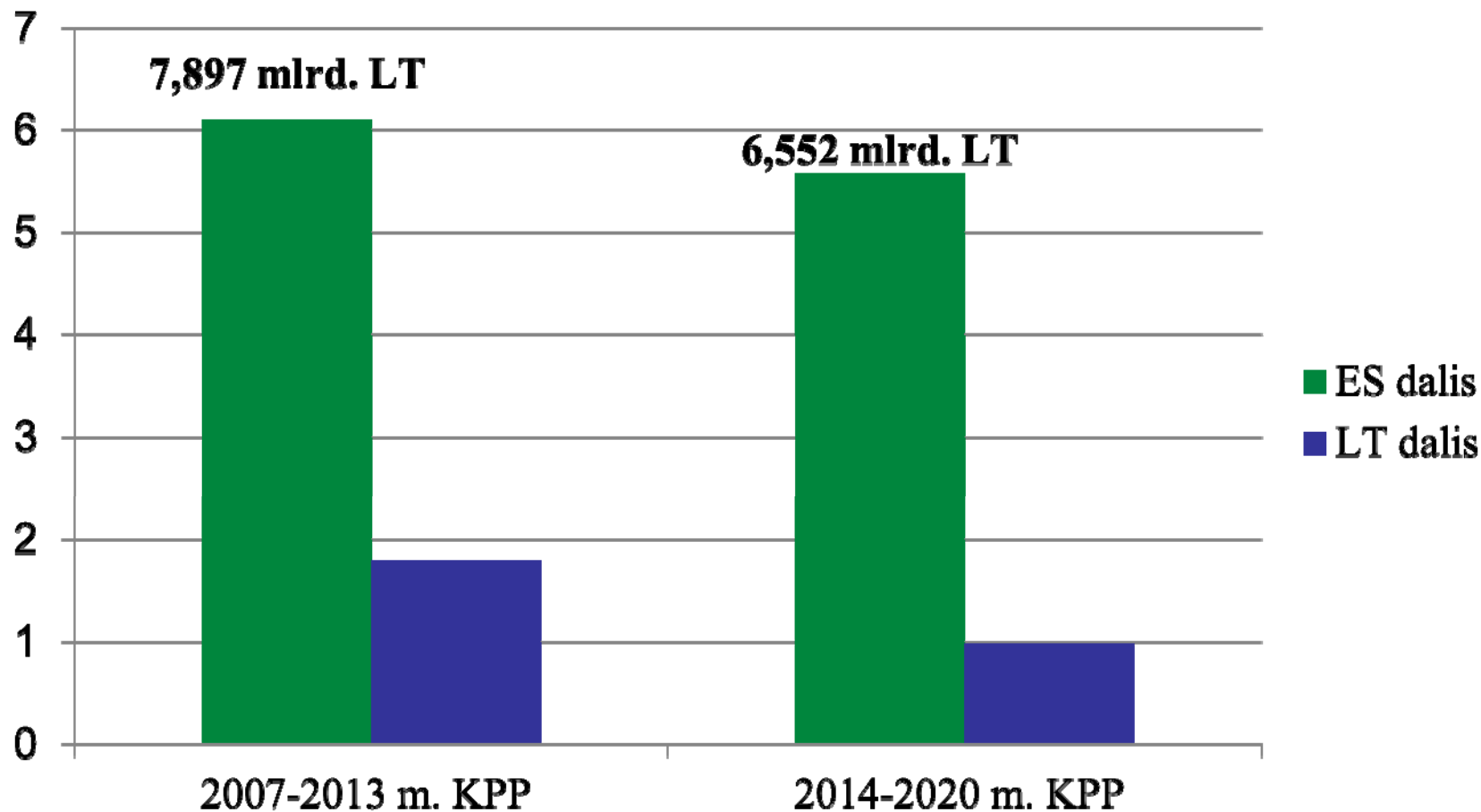
III. Parama 2014–2020 m.

ES 2014–2020 M. KAIMO PLĖTROS POLITIKOS TIKSLAI

- Žemės ūkio konkurencingumo didinimas;
- Tausus gamtos išteklių valdymas ir klimato politikos tikslų siekimas;
- Subalansuota teritorinė kaimo vietovių plėtra.

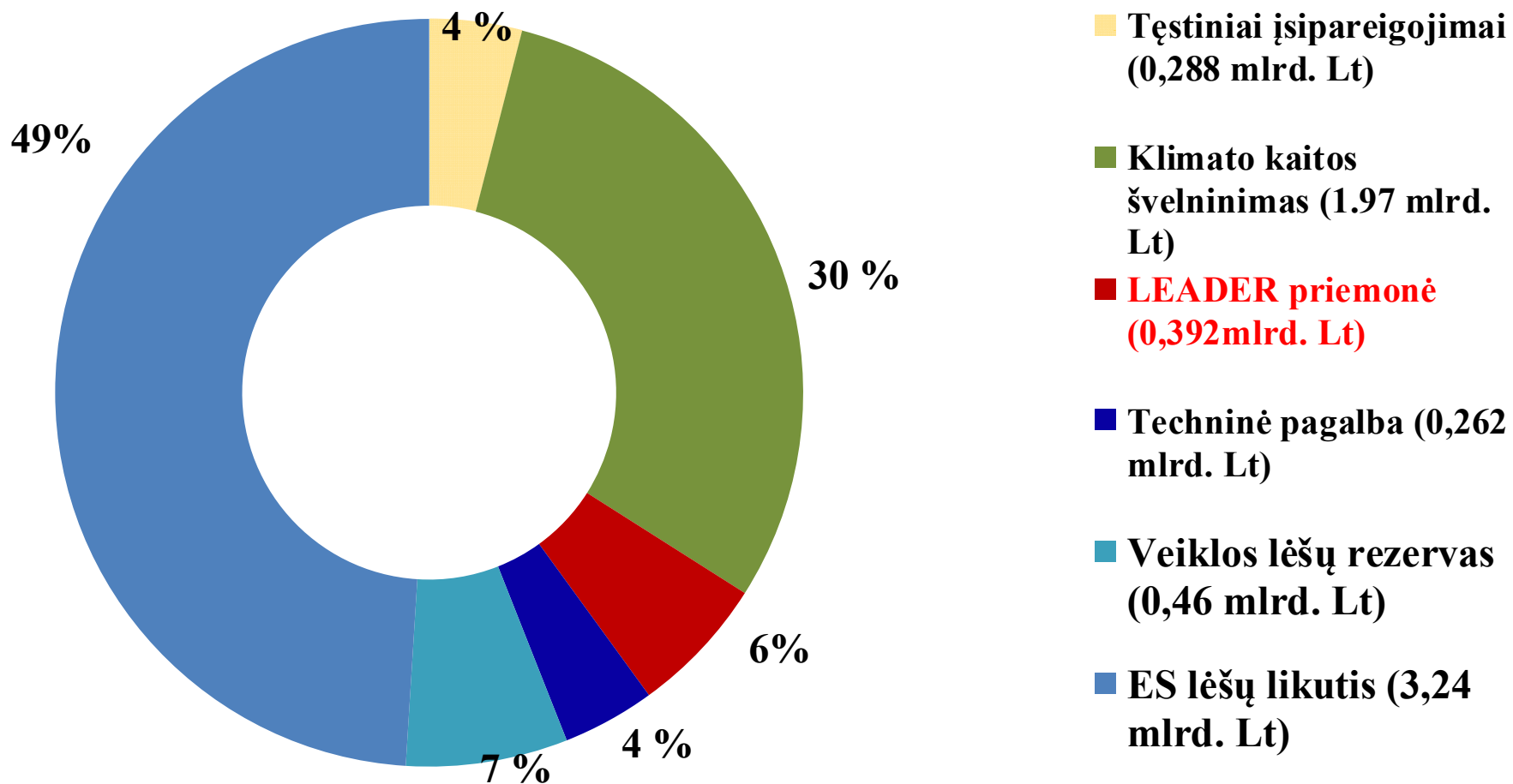
2007–2013 M. IR 2014–2020 M. KAIMO PLĖTROS FINANSINIŲ PERSPEKTYVŲ PALYGINIMAS

2014-2020 M. KAIMO PLĖTROS FINANSINĖ PERSPEKTYVA

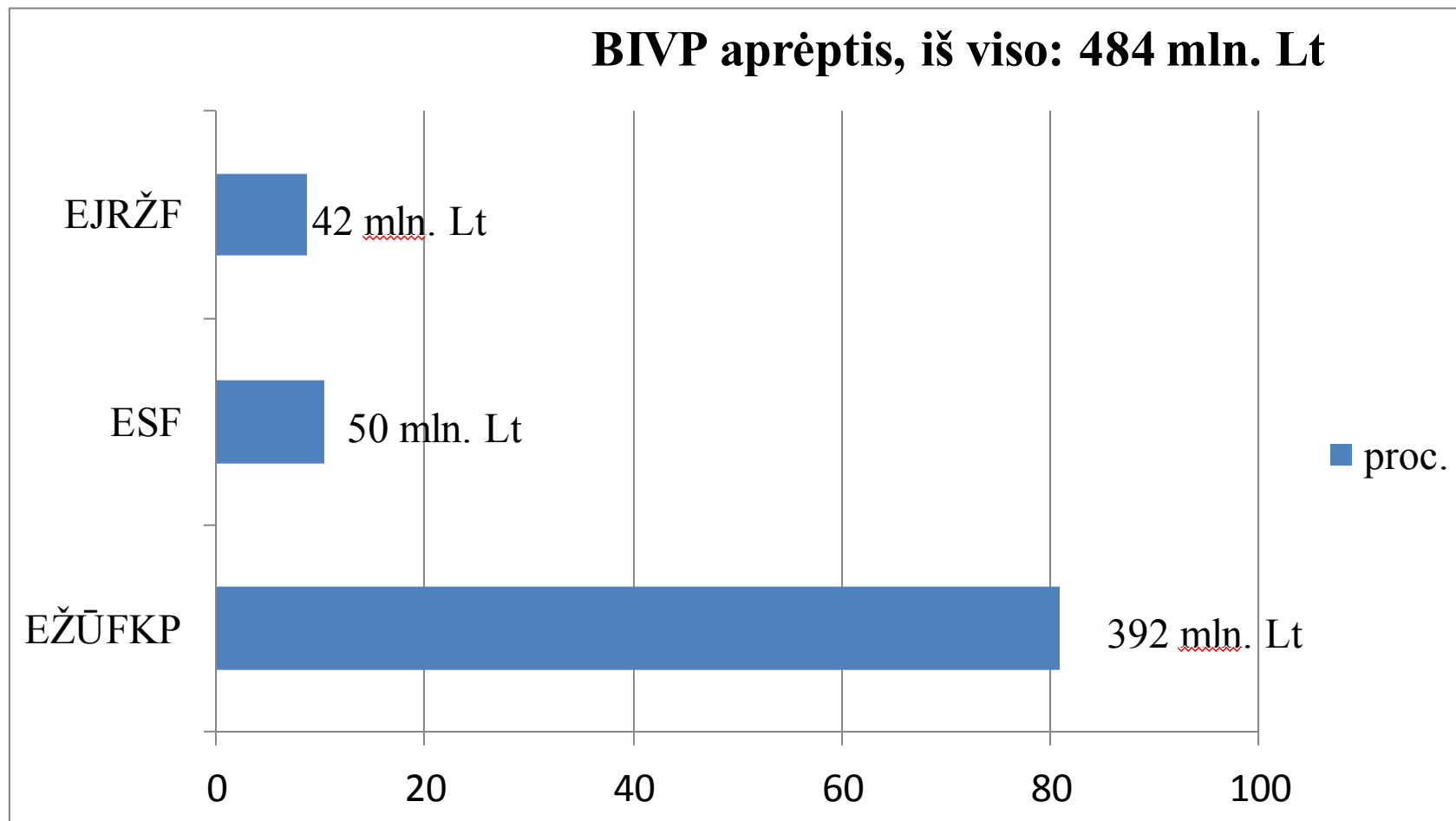
Privalomi įsipareigojimai, proc.

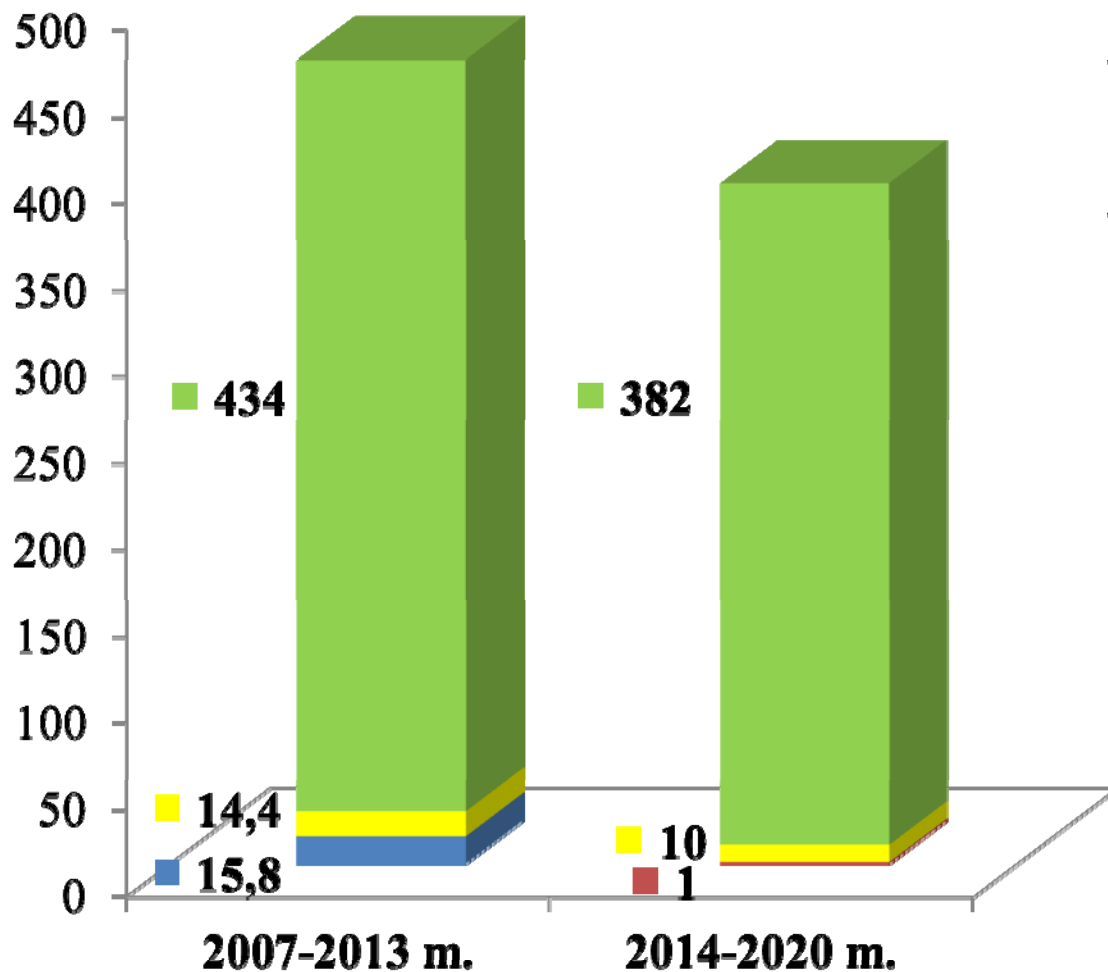
LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

BENDRUOMENIŲ INICIJUOTOS VIETOS PLĖTROS (BIVP) APRĖPTIS 2014-2020 m.

Priemonė „LEADER“: laikotarpių palyginimas (1)

Paramos dydis (mln. Lt)

- ✓ LEADER metodui tiek 2007-2013 m., tiek 2014-2020 m. skiriama **6 proc. EŽŪFKP** lėšų.
- ✓ Nepaisant to, 2014-2020 m. LEADER metodui skiriamų lėšų suma **mažėja 15 proc.**

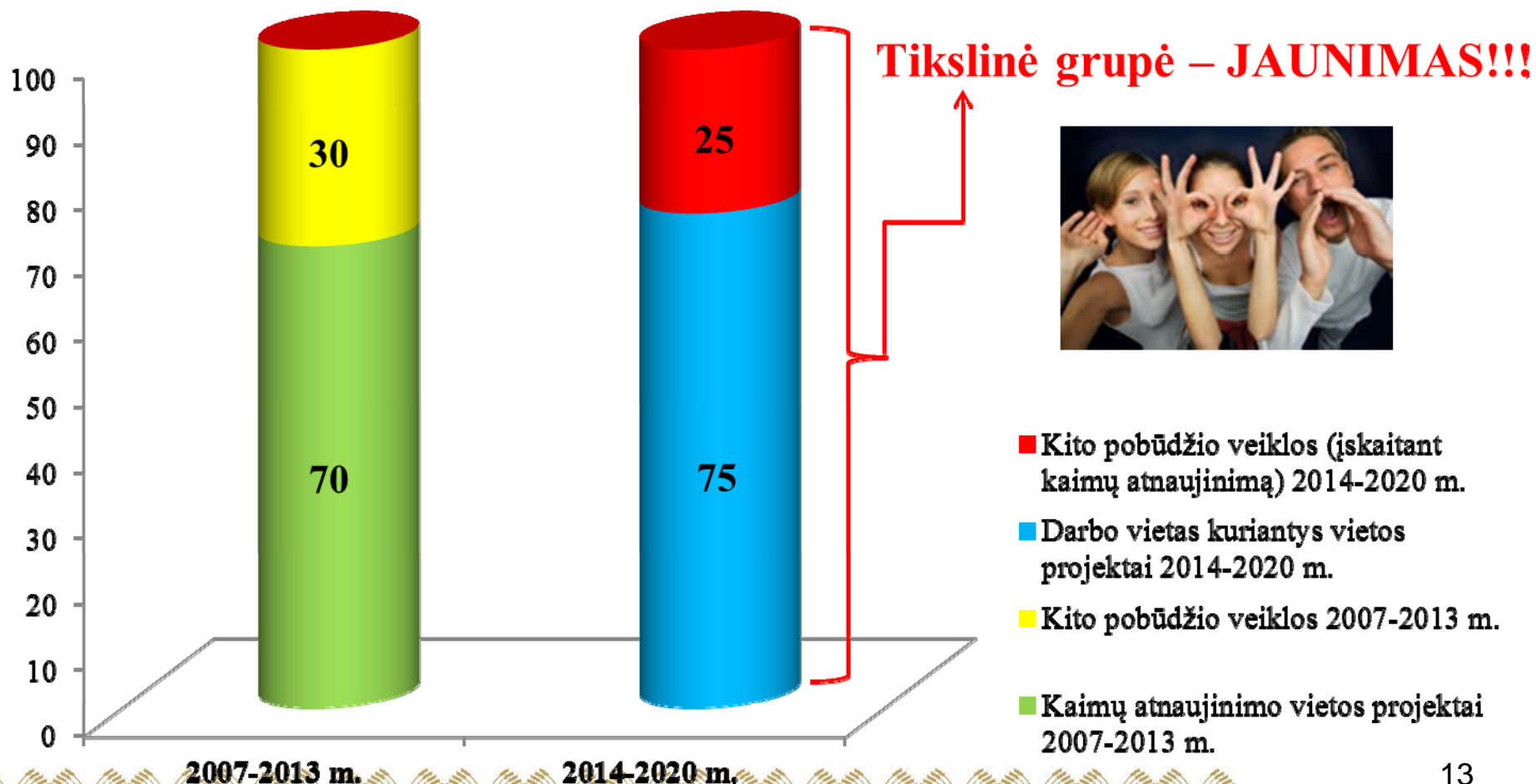

- VPS įgyveninimas
- VVG bendradarbiavimas
- VPS parengimas 2014-2020
- VPS parengimas ir VVG įgūdžiai 2007-2013

Paramos suma nurodoma mln. Lt, įskaitant EŽŪFKP ir LT dalis.

Priemonė „LEADER“: laikotarpių palyginimas (2)

Vietos projektų pobūdis (proc.)

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

III. Paramos VPS skaičiavimo metodika ir remiama veikla.

Priemonė „LEADER“: laikotarpių palyginimas

Paramos vietos plėtros strategijoms skaičiavimo metodika

2007-2013 m. skiriama fiksuota suma, kuri sudaroma taip:

Bazinė suma

(visoms savivaldybėms po 3 mln. Lt)

Gyventojų skaičius

(nustatomas paramos dydis 1 savivaldybės gyventojui)

Probleminės teritorijos

(paramos dydis tenkantis 1 gyventojui didinamas 3 proc.)

2014-2020 m. svarstoma metodika:

Bazinė suma

(visoms savivaldybėms po 1,5 mln. Lt)

Gyventojų skaičius

(nustatomas paramos dydis 1 savivaldybės gyventojui)

Sąlygos priklausančios nuo VVG:

Vietos plėtros strategijos kokybė

(esmė: darbo vietų kūrimas + jaunimo problemų sprendimas)

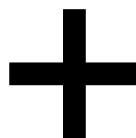

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pažanga

(20 proc. rezervuojama, vertinama ir sprendžiama, ar skirti 2019 m.)

PARAMOS VPS ĮGYVENDINTI NUSTATYMO PRINCIPAI (1)

Bazinė paramos suma, kuri apskaičiuojama paskirstant **20 proc.** paramos sumos VPS įgyvendinti
Bazinė paramos suma VVG
381 mln. Lt * 0,2 / 50 = 1,524 mln. Lt

Likusi **80 proc.** paramos sumos VPS įgyvendinti paskirstoma pagal:

- gyventojų skaičių,
- VPS kokybę,
- VPS įgyvendinimo pažangą

80 proc. paskirstoma pagal gyventojų skaičių ir VPS kokybę

20 proc. pagal VPS įgyvendinimo 2014-2020 m. pažangą 2019 m.

PARAMOS VPS ĮGYVENDINTI NUSTATYMO PRINCIPAI (2) (paaiškinimas)

- VPS įgyvendinti skiriama bazinė paramos suma. Bazinė paramos suma apskaičiuojama **20 proc.** visoms VPS įgyvendinti skirtos paramos sumos, paskirstant po lygiai kiekvienai tinkamai finansuoti VPS;
- **80 proc.** likusios VPS įgyvendinti skirtos paramos sumos paskirstoma kiekvienai VPS diferencijuotai pagal gyventojų skaičių (naudojami Lietuvos Statistikos duomenys) ir VPS kokybę (pagal VPS vertinimo rezultatus);
- Orientacinė paramos suma strategijai įgyvendinti apskaičiuojama, darant prielaidą, kad VPS min bus įvertinta **70 balų**. Už VPS kokybę surinkus daugiau nei 70 balų, parama VPS įgyvendinti didės, priklausomai nuo VPS vertinimo rezultatų;
- **20 proc.** likusios VPS įgyvendinti skirtos paramos sumos ir paramos suma likusi po VPS kokybės vertinimo (kai kurioms VVG nesurinkus maksimalaus VPS kokybės balų skaičiaus) paskirstoma kiekvienai VPS, atlikus jos įgyvendinimo tarpinį vertinimą t. y. įvertinus įgyvendinant strategiją sukurtų darbo vietų skaičių ir kitą jos įgyvendinimo pažangą.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

VPS VERTINIMAS – iki 100 balų (1)

Kriterijai	Balai
1. VPS atitikimas 2014-2020 m. kaimo plėtros politikos prioritetams ir jo pagrindimas - t. y. strategijoje, visų pirma, bus įgyvendinamos tos tikslinės sritys, kurių tikslas darbo vietų kūrimas:	iki 45
- ne mažiau kaip 75 proc. VPS biudžeto numatoma skirti veiksams kuriantiems darbo vietas	45
- ne mažiau kaip 65 proc. VPS biudžeto numatoma skirti veiksams kuriantiems darbo vietas	35
- ne mažiau kaip 55 proc. VPS biudžeto numatoma skirti veiksams kuriantiems darbo vietas	25
- ne mažiau kaip 45 proc. VPS biudžeto numatoma skirti veiksams kuriantiems darbo vietas	15

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

VPS VERTINIMAS – iki 100 balų (2)

Kriterijai	Balai
2. VVG teritorijos socialinės ir ekonominės situacijos aprašymas ir su juo <u>deranti</u> stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė bei VVG teritorijos poreikiai. Pagrįstas prioritetinių poreikių išskyrimas.	iki 25
3. Jaunimo ir asmenų iki 40 metų įtrauktis į VVG veiklą	Iki 15
- ne mažiau kaip 50 proc. kolegialaus valdymo organo narių sudaro jaunimas ir asmenys iki 40 metų	15
- ne mažiau kaip 40 proc. kolegialaus valdymo organo narių sudaro jaunimas ir asmenys iki 40 metų	10

VPS VERTINIMAS – iki 100 balų (3)

Kriterijai	Balai
4. Daugiasektorinis VPS pobūdis	iki 10
- VPS numatyti veiksmai prisidės prie ne mažiau kaip penkių tikslinių sričių gyvendinimo	10
- VPS numatyti veiksmai prisidės prie ne mažiau kaip trijų tikslinių sričių gyvendinimo	5
5. Vietos plėtros strategijos papildomumas kitais finansiniais instrumentais*	iki 5
- VPS numatytos sąsajos su keletu finansinių instrumentų (pvz. Europos socialiniu fondu, Europos regioninės plėtros fondu, kitais paramą nevyriausybinėms organizacijoms teikiančiais finansiniais instrumentais)	3
- VPS numatytos sąsajos su vienu finansiniu instrumentu (pvz. Europos socialiniu fondu)	2

*Neįskaityta nacionalinė parama kaimo bendruomenėms.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

VVG VIZIJA 2014–2020 m.

- ✓ **Viešasis juridinis asmuo;**
- ✓ veikla grindžiama **partneryste** tarp 3 sektorių – pilietinės visuomenės (kaimo bendruomenių ir kt., verslo ir vietos valdžios;
- ✓ **atvira** naujiems nariams;
- ✓ **skaidri;**
- ✓ **inovatyvi;**
- ✓ kaimo plėtros procesų **katalizatorius.**

VVG teritorija: **nuo 10 tūkst. iki 150 tūkst. (Partnerystės sutartyje prašoma išlygos, t. y. nuo 6 tūkst.) gyventojų.**

REIKALAVIMAI VVG VALDYMO ORGANUI

VVG valdymo organe:

- ✓ nustatytas min. narių skaičius;
- ✓ nei vieno iš 3 sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – atstovai neturi balsų daugumos;
- ✓ NVO + verslo sektorius turi daugiau balsų už vietos valdžią;
- ✓ Nariai:
 - įvairaus amžiaus, nepamirštas jaunimas;
 - išlaikyta lyčių pusiausvra:
 - užtikrinta rotacija;
 - derina viešuosius ir privačius interesus.

REIKALAVIMAI VPS STRUKTŪRAI

- ✓ Teritorija + gyventojai (analizė)
- ✓ Bendruomenės įtraukimas į strategijos rengimą (proceso aprašymas) ↓
- ✓ Soc.- ek. situacija + gyventojų poreikiai + SSGG (analizė) ↓
- ✓ Strategija (tikslų hierarchija, integruotumas, inovacijos, rodikliai) ↓
- ✓ Veiksmų planas (tikslų virsmas į priemones) ↓
- ✓ Strategijos įgyvendinimo priežiūra ir stebėseną ↓
- ✓ Finansinis planas. ↓

VPS TURINIO TEMATIKA (1)

Pagal Partnerystės sutartį:

- **Socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu.**
- **Užimtumo skatinimas.**
- **Aplinkosauga ir išteklių naudojimo veiksmingumo skatinimas.**

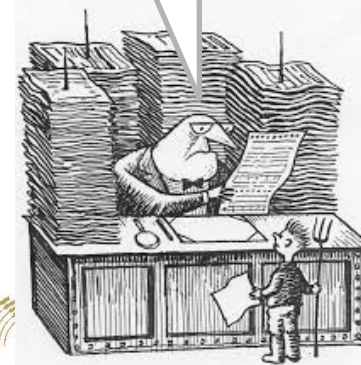
VPS TURINIO TEMATIKA (2)

- **KPP 2014–2020 m. detalizuojama, kad...**

VPS turinys gali būti susijęs su šiomis kaimo plėtros 2014–2020 m. prioritetų tikslinėmis sritimis:

- vietos plėtra kaimo vietovėse (6B);
- veiklos įvairinimas, mažų įmonių kūrimas ir plėtra (6A);
- prieigos prie IRT didinimas (6C);
- palankesnių sąlygų sudarymas ūkininkams pradėti veiklą ŽŪ sektoriuje (ypač kartų kaitos palengvinimas) (2B);
- **vietos rinkų ir trumpo tiekimo grandinių skatinimas (3A);**
- bioįvairovės atkūrimas ir išsaugojimas (4A);
- atsinaujinančių energijos išteklių tiekimas ir naudojimas (5C);
- inovacijų skatinimas, žinių bazės vystymas (1A),
- mokymosi visą gyvenimą skatinimas (1C).

Esu biurokratas
vardu „POPIERINIS
KODAS“... ☺

LEADER

REMIAMOS VEIKLOS SRITYS PAGAL EŽŪFKP

1. Parengiamoji parama VVG.

2. Vietos projektų įgyvendinimas pagal VPS.

3. Bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas.

4. VVG veiklos (administravimo) išlaidos ir VVG teritorijos aktyvinimas.

1 veiklos sritis: „PARENGIAMOJI PARAMA VVG“

VVG administravimo išlaidos iš 2014-2020 m. biudžeto galimos tik po 2007-2013 m. VPS įgyvendinimo – nuo 2015 m. rugsėjo 1 d!!!

- Planuojama skirti – **apie 1 mln. Lt.** (0,25 % *LEADER* lėšų).
- Paramos intensyvumas: **VVG administravimo išlaidos – 100 %, kitos išlaidos – iki 80 %.**
- Įnašas natūra (savanorišku darbu) – tinkamas nuosavas indėlis.
- Tinkamos išlaidos: VVG darbuotojų atlyginimai, VVG teritorijos tyrimai, konsultavimasis, viešųjų ryšių veiksmai.

2 veiklos sritis:

„VIETOS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMAS PAGAL VPS“

- Planuojama skirti – **apie 382 mln. Lt.** (97,4 % *LEADER* lėšų).
- Didžiausia parama vietos projektui – **iki 690 000 Lt.**
- Paramos intensyvumas – **iki 90 %.**
- Įnašas natūra – tinkamas nuosavas indėlis
- Netinkamos išlaidos:
 - vietos projektų administravimo;
 - nekilnojamojo turto įsigijimo;
 - viršijančios didžiausius įkainius, nustatytus ŽŪM.

3 veiklos sritis: „VVG BENDRADARBIAVIMO PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS“

- Planuojama skirti – **apie 10 mln. Lt.** (2,5 % *LEADER* lėšų).
- Didžiausia parama projektui – **iki 690 000 Lt.**
- Paramos intensyvumas – **iki 90 proc.**
- Įnašas natūra – tinkamas nuosavas indėlis.
- Paramos gavėjai: **kaimo vietovių VVG, dvisektorinė VVG, VVG tinklas (?)**
- Tinkami partneriai :
 - kaimo vietovių VVG;
 - miesto VVG;
 - žuvininkystės regiono VVG;
 - dvisektorinė kaimo vietovių ir žuvininkystės VVG;
 - kiti juridiniai asmenys, veikiantys viešos ir privačios partnerystės principu.

**PRIVALO
TURĖTI
PATVIRTINTĄ
VIETOS
PLĖTROS
STRATEGIJĄ**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

4 veiklos sritis

VVG administravimo ir VVG teritorijos aktyvinimo išlaidoms skiriama iki 20 proc. VPS lėšų!

„VIETOS VEIKLOS GRUPIŲ VEIKLOS (ADMINISTRAVIMO) IŠLAIDOS“

- Skiriama iki 75 % VPS administravimo lėšų.
- Tinkamos išlaidos:
 - atlyginimai VPS administratoriams;
 - biuro išlaikymo;
 - VVG narių ir VPS administratorių mokymai;
 - VVG dalyvavimo tinkluose;
 - VPS įgyvendinimo priežiūros ir stebėsenos išlaidos.

„VIETOS VEIKLOS GRUPIŲ TERITORIJOS AKTYVINIMO IŠLAIDOS“

- Skiriama ne mažiau kaip 25 proc. VPS administravimo lėšų.
- Tinkamos išlaidos:
 - atlyginimai VVG teritorijos aktyvintojams;
 - viešųjų ryšių veiksmai;
 - potencialių ir esamų vietos projektų vykdytojų mokymai, konsultavimas.

